

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Crèdits	1 presencials (25 hores) 2 no presencials (50 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Herminio Domingo Palomares herminio.domingo@uib.es	13:00h	14:00h	Dimecres	13/02/2012	31/05/2012	17, Beatriu de Pinós
	16:00h	17:00h	Dilluns	13/02/2012	31/05/2012	B. Pinós 17
Maria Antonia Riera Jaume maria.riera@uib.es	14:00h	15:00h	Dilluns	01/09/2011	20/07/2012	Guillem Cifre-A 107

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Primera Infància: Perspectives i Línies d'Intervenció	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Aquesta assignatura està integrada dins el Modul 3 del Màster: Perspectives i intervenció des de l'ambient social i educatiu. Aquest mòdul té com a finalitat analitzar la situació actual de la primera infància des dels contextos socials i educatius, conèixer polítiques de suport a la primera infància per revisar i comprendre la realitat i proposar noves estratègies d'intervenció. Des de tots els fòrums i organismes internacionals s'incideix en la necessitat de dissenyar polítiques de la primera infància que estimulin el desenvolupament infantil i facilitin la inserció laboral femenina. Es plantegen alguns objectius com, per exemple, augmentar l'oferta d'educació inicial per a nens i nenes de 3 a 6 anys, potenciar el caràcter educatiu d'aquesta etapa i garantir una formació suficient dels educadors que es responsabilitzen d'ella.

Per altra part, els efectes de l'assistència a escoles infantils són tant més positius com més alta és la qualitat del centre i si els nens procedeixen de famílies amb un ambient educatiu empobrit, la qual cosa accentua l'efecte compensatori. El disseny de polítiques i programes d'Educació en la Primera Infància (EPI) per a nens menors de tres anys és un tema que ha generat forts debats en gairebé tots els països, ja que està íntimament lligat als valors d'una societat sobre com i qui ha de proporcionar la cura dels nens petits i la participació femenina en el mercat laboral. Els programes per a la infància primerenca (de 0 a 3 anys) estan orientats a oferir un servei integral i contemplan tant el desenvolupament del nen en totes les seves dimensions, com

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

el dels pares. En molts països s'està plantejant la creació de serveis integrats basat en centres que atenguin als infants i a les famílies durant tota l'etapa de 0-6 anys.

Per altra part, el marc social en el que vivim s'ha modificat notablement en els darrers vint anys com a conseqüència de la dinàmica globalitzadora: el món és i serà, de cada vegada més, un món interdependent, interconnectat i multicultural. Els serveis socioeducatius per a la primera infància han d'adaptar-se a aquest nou escenari proposant models d'intervenció que afavoreixin la convivència intercultural.

Requisits

Recomanables

Es recomana cursar l'assignatura optativa Mitjans de comunicació i primera infància

Competències

Específiques

1. CE4: Conèixer, adaptar, aplicar i avaluar programes o serveis per a l'atenció a la primera infància en contextos socioeducatius o sociosanitaris.

Genèriques

1. CG1: Examinar críticament l'estat actual del coneixement i les interpretacions sobre la primera infància des d'una visió multidisciplinar, així com conèixer l'estat actual dels debats internacionals sobre aquesta qüestió..
2. CG5: Integrar coneixements i formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a la primera infància..

Continguts

Continguts temàtics

- Tema 1. Perspectives europees per a la primera infància
  - Recomanacions europees per a la petita infància
  - Els espais per a la infància a Europa. Els serveis integrats per a l'atenció a infants i famílies.
  - Els Serveis socioeducatius a Centre europa: Alemanya i Suïssa
- Tema 2. Indicadors de qualitat i avaluació dels serveis per a la petita infància
  - Estudis sobre leficàcia de la intervenció en la primera infància
  - Factors i components de la qualitat dels serveis i programes
  - Instruments i escales d'avaluació
- Tema 3. Europa i la perspectiva multicultural en els serveis educatius
  - La construcció de l' identitat de ciutadà en el marc d'un mon globalitzat
  - L'educació intercultural a l'escola

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- Estratègies d'intervenció a l'escola infantil

Metodologia docent

Els crèdits de contacte professorat-alumnat representen el 33'3% dels crèdits de les assignatures i els crèdits de treball personal el 66'6%. Així doncs, i tenint en compte que l'assignatura és de 3 crèdits ECTS, les hores de contacte professorat-alumnat serà de 25 hores (8,3 h x 3 crèdits), repartides de la següent manera:

- 4 sessions de classes presencials amb tot el grup classe, de 4 hores cadascuna (total 16h) dedicades fonamentalment a introduir els continguts i a posar en comú les reflexions i debatre sobre elles.
- 5 h de tutories grupals en equips reduïts (horari a acordar amb el professor/a)
- 4 h de tutories individuals, dedicades a fer un seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procès d'aprenentatge (horari a acordar amb el professor/a)

Durant les hores de treball personal de l'alumnat (50 h, que sumades a les 25 h. de contacte, equivalen a les 75 hores de l'assignatura) l'alumnat haurà de realitzar les activitats i exercicis inclosos en el Pla de Treball. Aquestes activitats inclouen: estudis de cas, comentaris de textos, lectura de llibres, estudi personal, etc., complementaran els continguts introduïts en les classes presencials i treballats en les sessions de treball dirigit.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals. Lectura i discussió de textos	Grup gran (G)	Exposició per introduir els continguts i posar en comú les reflexions i debatre sobre elles.
Tutories ECTS	Tutoríes ECTS	Grup petit (P)	Seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procès d'aprenentatge (horari a acordar amb el professor/a)

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Comentari i anàlisi de documents i bibliografia.	Lectura i reflexió sobre la documentació i bibliografia assenyalada
Estudi i treball autònom en grup	Projecte d'estudi comparat	Fer un estudi comparatiu entre dos països europeus en relació al tractament de la petita infància: normativa i legislació, taxes d'escolaritat, serveis públics i privats, tipologia de serveis, etc..
Estudi i treball autònom individual en grup	Treball interdisciplinari del mòdul 3: Anàlisi actual de contextos de vida de la primera infància	L'objectiu d'aquest treball és adquirir una visió interdisciplinària en relació a dues temàtiques actuals que condicionen i determinen la qualitat de vida de la primera infància en el nostre context: - La primera infància en contextos de multiculturalitat - La primera infància en contextos de vulnerabilitat Per a l'elaboració del treball s'hauran de considerar els següents aspectes tot integrant els continguts desenvolupats a les diferents matèries del mòdul: 1- Recerca de polítiques i normatives estatals i autonòmiques relacionades amb la temàtica escollida

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
		2-Anàlisi de les problemàtiques familiars 3-Anàlisi dels suports i recursos estatals, autonòmics i locals adreçats a les famílies i primera infància 4-El tractament de la imatge de la infància en els mitjans de comunicació en contextos de multiculturalitat o vulnerabilitat Aquest treball es pot realitzar en petit grup (dos/tres alumnes), s'haurà d'especificar la temàtica escollida (multiculturalitat o vulnerabilitat) i desenvolupar-la en funció dels continguts assenyalats.

Estimació del volum de treball

El volum estimat a realitzar en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'assignatura i per a cadascuna de les modalitats organitzatives queda reflectit de la següent manera:

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		25	1	33.33
Classes teòriques	Classes magistrals. Lectura i discussió de textos	16	0.64	21.33
Tutories ECTS	Tutorías ECTS	9	0.36	12
Activitats de treball no presencial		50	2	66.67
Estudi i treball autònom individual	Comentari i anàlisi de documents i bibliografia.	5	0.2	6.67
Estudi i treball autònom en grup	Projecte d'estudi comparat	15	0.6	20
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball interdisciplinar del mòdul 3: Anàlisi actual de contextos de vida de la primera infància	30	1.2	40
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura, seràn valorades de manera global dins el mòdul 3 del Màster mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable: R, no recuperable: NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura,

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

l'alumne ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.

Classes magistrals. Lectura i discussió de textos

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Exposició per introduir els continguts i posar en comú les reflexions i debatre sobre elles.
Criteris d'avaluació	Assistència i participació en les sessions del curs. Lectura i anàlisi de la documentació aportada. Debats a partir de les lectures i pràctiques realitzades. 1) assistència i participació a les sessions del curs, mínim 80% 2) adequació de les preguntes i comentaris realitzats (argumentació de les idees, relació amb els continguts treballats, aportació d'idees i experiències professionals, plantejament de preguntes i qüestionaments que ajudin al grup a avançar)

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Tutoríes ECTS

Modalitat	Tutoríes ECTS
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procés d'aprenentatge (horari a acordar amb el professor/a)
Criteris d'avaluació	Es pretén que en aquestes tutoríes presencials, el tutor orienti de manera efectiva a l'alumne en tots els aspectes que siguin necessaris per a garantir el bon desenvolupament del treball. El professor avalua durant les tutoríes el treball que vagi realitzant l'alumne.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Comentari i anàlisi de documents i bibliografia.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (No recuperable)
Descripció	Lectura i reflexió sobre la documentació i bibliografia assenyalada
Criteris d'avaluació	1) assistència i participació a les sessions del curs, mínim 80% 2) adequació de les preguntes i comentaris realitzats (argumentació de les idees, relació amb els continguts treballats, aportació d'idees i experiències professionals, plantejament de preguntes i qüestionaments que ajudin al grup a avançar)

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari A

Projecte d'estudi comparat

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Fer un estudi comparatiu entre dos països europeus en relació al tractament de la petita infància: normativa i legislació, taxes d'escolaritat, serveis públics i privats, tipologia de serveis, etc..
Criteris d'avaluació	Descripció: Realitzar un estudi comparatiu entre dos països europeus en relació al tractament de la petita infància: normativa i legislació, taxes d'escolaritat, serveis públics i privats, tipologia de serveis.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Críters d'avaluació: la rellevància de les fonts bibliogràfiques i documentals consultades; selecció dels continguts i síntesi de les dades recollides; l'anàlisi comparatiu realitzat, presentació esquemàtica de les dades (quadres i gràfiques), reflexió i anàlisi crític. L'extensió màxima del treball és entre 5-10 pàgines.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Treball interdisciplinari del mòdul 3: Anàlisi actual de contextos de vida de la primera infància

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	L'objectiu d'aquest treball és adquirir una visió interdisciplinària en relació a dues temàtiques actuals que condicionen i determinen la qualitat de vida de la primera infància en el nostre context: - La primera infància en contextos de multiculturalitat - La primera infància en contextos de vulnerabilitat. Per a l'elaboració del treball s'hauran de considerar els següents aspectes tot integrant els continguts desenvolupats a les diferents matèries del mòdul: 1-Recerca de polítiques i normatives estatals i autonòmiques relacionades amb la temàtica escollida 2-Anàlisi de les problemàtiques familiars 3-Anàlisi dels suports i recursos estatals, autonòmics i locals adreçats a les famílies i primera infància 4-El tractament de la imatge de la infància en els mitjans de comunicació en contextos de multiculturalitat o vulnerabilitat. Aquest treball es pot realitzar en petit grup (dos/tres alumnes), s'haurà d'especificar la temàtica escollida (multiculturalitat o vulnerabilitat) i desenvolupar-la en funció dels continguts assenyalats.
Críters d'avaluació	Críters d'avaluació: la consulta de fonts bibliogràfiques, documentals i orals; l'aplicació dels continguts de les matèries en el desenvolupament de la temàtica; l'elaboració i redacció del treball; reflexió i anàlisi crític sobre la situació actual en relació al tema escollit. L'extensió màxima del treball és entre 15-20 pàgines.

Es realitzarà una avaluació compartida a través de les assignatures del mòdul. Lliurament del treball: 30 d'abril

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Casas, F. (2002). Políticas y servicios para la infancia en Europa. A F. Casas i C. Gómez-Granell (comp.) Infancia, familia y calidad de vida. pàgs. 3-22. Barcelona: Instituto de Infancia y Mundo Urbano (CIIMU).
- Domingo, H.; Vallespir, J.; Colom, J. (2010). Paisajes de la infancia. Lecturas para la convivencia intercultural. PPC, Fundación Santa María.
- Riera, M.A. i Ferrer, M. (2003). Nous programes socioeducatius adreçats a la millora de les relacions parentals en els primers anys de vida. Educació i Cultura. núm.16. pàgs. 113-125. Servei de Publicacions de la Universitat de les Illes Balears.

Bibliografia complementària

Tema 1-Perspectives europees per a la primera infància

- * Antón, M. (2003). Serveis d'atenció a la infància de 0 a 6 anys. El cas de la ciutat de L'Hospitalet. Universitat Autònoma de Barcelona. Tesi doctoral.
- * Bassedas, M.; Jubete, M.; Majem, T. (2005) Espais Familiars. Temes d'Infància". Barcelona: Rosa Sensat
- * Bondioli, A. i Mantovani, S. (1998). Manual de educaçao infantil. De 0 a 3 anos. Porto Alegre: Artmed.
- * Casas, F. (2002). Políticas y servicios para la infancia en Europa. A F. Casas i C. Gómez-Granell (comp.) Infancia, familia y calidad de vida. pàgs. 3-22. Barcelona: Instituto de Infancia y Mundo Urbano (CIIMU).
- * Elorza, C. i Rubio, T. (1999). Servicios educativos para padres noveles. Cuadernos de Pedagogía, 282 , pàgs. 31-34.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- * Estela, A. i Jubete, M. (1990). Projecte Context-Infància. Ajuntament de Barcelona. Fundación Bernard Van-Leer. Document no publicat.
- * Eurydice (2010) Educación y Atención a la Primera Infancia en Europa: un medio para reducir las desigualdades sociales y culturales. Ministerio de Educación
- * Ferrer, M. i Riera, M. A. (2003). Innovació i experimentació de serveis socio-educatius per a infants i famílies: els espais familiars. Enginy. Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears, núm.12-13, pàgs.49-56.
- * Hoyuelos, A. (2004) La ética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi. Barcelona. Octaedro
- * Hoyuelos, A. (2006) La estética en el pensamiento y obra pedagógica de Loris Malaguzzi. Barcelona. Octaedro
- * Istituto degli Innocenti (2007) I servizi educativi per la prima infanzia in Toscana. Firenze: Istituto degli Innocenti
- * Majem, T.; Estela, A. i Jubete, M. (1995). Dos nuevos servicios de educación no formal. Cuadernos de Pedagogía, 239. pàgs. 20-23.
- * Malaguzzi, L. (2001). Loris Malaguzzi. La educación infantil en Reggio Emilia. "Temas de Infancia. Octaedro: Rosa Sensat.
- * Mantovani, S. i Anolli L. Tempo per le famiglie: un'iniziativa per bambini e genitori (memòria de treball no datada).
- * Moss, P.; Phillips, A. (1990). Ser infant a Europa avui. "Temes d'Infància". Barcelona: Rosa Sensat.
- * Neyrand, G. (1995). Sur les pas de la Maison Verte. Paris: Syros
- * Penn, H. (1997). Què passa a les escoles bressol?. Barcelona: Temes d'in-fàn-ci-a de Rosa Sensat.
- * Preescolar Na Casa-Educar en familia. <http://www.preescolarnacasa.org>.
- * Programa del nin sa (1998). Gerència d'Atenció Pimària de Mallorca. Balears: Insalud.
- * Riera, M.A. i Ferrer, M. (2003). Nous programes socioeducatius adreçat a la millora de les relacions parentals en els primers anys de vida. Educació i Cultura. núm.16. pàgs. 113-125. Servei de Publicacions de la Universitat de les Illes Balears.
- * Riera, M.A. i Ferrer, M. (2003). Espacio Familiar 'Camp Redó': Un enfoque comunitario y preventivo en la intervención con familias. In-fan-cia. núm. 88. pàgs. 29-32.
- * Sanchidrian, c. et al. (2010). Historia y perspectiva actual de la educación infantil. Barcelona: Graó
- * Whoqol Group. The World Health Organization Quality of life assessment. (1995). Position Paper from the World Health Organization. vol. 41, n. 10. pàgs. 1.403-1.409. Soc. Medical Sciences.
- * Wild, R. (1999) Educar para ser. Vivencias de una escuela activa. Barcelona. Herder
- * World Association for Infant Mental Health (WAIMH). <http://www.waimh.org/>.
- * Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya. L'educació de 0 a 6 anys avui. Barcelona: Rosa Sensat, col. Temes d'Infància.

Tema 2-Indicadors de qualitat i avaluació dels serveis educatius.

- * Balaguer, i et al. (1987). "Calidad en los servicios para la infancia. Un documento de estudio". Red de atención a la Infancia de la Comisión Europea.
- * Bondioli, A. (2010). Tiempos, espacios y grupos. Barcelona: Graó
- * Dahlberg, G. (2000). Més enllà de la qualitat. Barcelona: Rosa Sensat, col. Temes d'in-fàn-ci-a
- * Harms, t; Clifford, R. (1990). Escala de valoración del ambiente en la infancia temprana. Madrid: Aprendizaje-Visor.
- * Zabalza, M.A. (1996). Calidad en la Educación Infantil. Madrid: Narcea.

Tema 3-Europa i la perspectiva multicultural en els serveis educatius

- * Del Arco Bravo, I. (1998). Hacia una escuela intercultural. El profesorado: Formación y expectativas. Educación i Món Actual.
- * Domingo, H.; Vallespir, J.; Colom, J. (2010). Paisajes de la infancia. Lecturas para la convivencia intercultural. PPC, Fundación Santa María.
- * Essomba, M. À. (1999). Construir la escuela intercultural. Barcelona: Graó
- * Todorov, T. El miedo a los bárbaros. Más allá del choque de civilizaciones. Galaxia Gutenberg

Altres recursos

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10909 - Serveis Socio-Educatius i Experiències Educatives Innovadores a Europa
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- * Asociación para la salud mental infantil desde la gestación. (ASMI). <http://www.asmi.es/asmi/es/index.php>.
- * Associació Benestar i Desenvolupament. <http://www.abd-ong.org/home.php>.
- * Head Start. <http://www.headstartinfo.org/index.htm>.
- * La Maison Verte. <http://www.lamaisonverte.asso.fr/index.htm>.
- * The Anna Freud Centre. <http://www.annafreudcentre.org/>.

